De Openbaring van de Heere aan Manoach en zijn huisvrouw

Psalm 62: 8
Psalm 130: 2
Psalm 40: 3, 4
Psalm 85: 1
Psalm 77:8

Lezen: Richteren 13: 11-23

Vanavond willen wij met de hulp van de Heere overdenken het schriftgedeelte uit Richteren 13, de verzen 11 tot en met 23, met de nadruk op vers 20: *En het geschiedde, als de vlam van het altaar opvoer naar den hemel, zo voer de Engel des HEEREN op in de vlam des altaars. Als Manoach en zijn huisvrouw dat zagen, zo vielen zij op hun aangezichten ter aarde.*

1. De herhaalde boodschap van de Engel des Heeren (vers 11-14)

Toen stond Manoach op, en ging zijn huisvrouw na, en hij kwam tot dien Man, en zeide tot Hem: Zijt Gij die Man, Dewelke tot deze vrouw gesproken hebt? En Hij zeide: Ik ben het. Wat een wonder moet dat voor de vrouw van Manoach geweest zijn, gemeente, toen inderdaad die Man Gods voor de tweede keer aan haar verscheen. Ze wist van de gebedsworstelingen van haar man en kende de begeerte van zijn hart. Zal zij ook zelf dikwijls gebeden hebben: *Heere, zou U nog eens terug willen komen? Och Heere, dat de Man Gods, Die U gezonden hebt, nog een keer zou komen. Doe het toch, kom nog eens terug op Uw eigen werk.* Kijk, en de Heere heeft dat gebed verhoord, en die Man Gods kwam inderdaad voor de tweede keer.

Wij kunnen opmaken dat deze vrouw heel snel naar Manoach gegaan is, die op dat moment niet thuis was, om die blijde boodschap aan haar man te mogen vertellen. Stel je voor dat de vrouw van Manoach in haar woning was toen die Man Gods verscheen. Zij verlaat het huis om Manoach te halen. Dan kan het niet anders of die Man Gods, de Engel des Heeren – en we weten inmiddels dat het Christus is – blijft daar alleen achter en wacht. Hoe is de Heere de geduldig, hè. Wat een klein detail komt uit deze geschiedenis naar boven: wat gaat Hij liefdevol om met degenen die Hem hebben leren liefhebben! Hij laat die vrouw gaan en wacht totdat Manoach gearriveerd is. De Heere Jezus neemt altijd weer de tijd om Zijn volk te onderwijzen. Hier hebt u zo'n duidelijk voorbeeld.

Dan komt die vrouw bij Manoach aan. Hij hoort de blijde boodschap en direct gaat hij met haar mee. Zal zijn hart ook niet vervuld geraakt zijn met verwondering? *De Heere heeft mijn gebed verhoord, de Man Gods is opnieuw gekomen.* Als ze samen de woning binnenstappen, is daar nog steeds die Man Gods. Manoach spreekt Hem toe en vraagt: *Zijt Gij die Man, Dewelke tot deze vrouw gesproken hebt?* Waarom vraagt Manoach dat? Twijfelt hij of het die Man Gods echt is? Niet zozeer. Maar hij had die Man Gods, zoals zijn vrouw dat wel had, nog niet eerder ontmoet. Nu wil hij het zelf uit de mond van deze Man Gods horen dat Hij inderdaad dezelfde Persoon is als toen, zodat Manoach zeker weet dat hij bij het juiste adres is waar hij met al zijn vragen, begeerten en wensen komen mag. Hij voelt: ik moet bij de juiste Persoon zijn. En wat blijkt? De Man Gods zegt heel eenvoudig tegen Manoach: *Ik ben het.*

Als Manoach dat vernomen heeft, legt hij een geloofsbelijdenis af. Hij zegt: *Nu, dat Uwe woorden komen*. Dat wil zoveel zeggen in het Hebreeuws als: dat Uwe woorden bevestigd worden. Manoach mag het woord van de Man Gods geloven, nog steeds geloven wat hij door middel van

zijn vrouw heeft vernomen. Hij mag nog steeds geloven dat zijn huisvrouw op Gods tijd zwanger zal worden en een zoon zal baren. Hij mag nog steeds geloven dat die jongen die ze zullen krijgen, een Nazireeër Gods zal zijn. Met die woorden, *Nu, dat Uwe woorden komen*, zegt zijn ziel als het ware: *Amen op Uw belofte, tot mijn vrouw gesproken*. Ja, ook Manoach heeft geleerd om zich over te mogen geven aan de wil en de leiding van de Heere, op grond van dat Woord wat de Heere gesproken heeft. Hier ziet u een mensenkind buigen voor het Woord van God. En dat is genade.

Want toen dat Woord van God via zijn vrouw tot hem kwam, kreeg hij al geloof om te geloven. En nu mag hij nog eens belijden, voor het aangezicht van die Man Gods, dat hij het nog steeds door genade mag geloven. Kent u dat ook in uw leven? Dat het niet alleen meer gaat om het geloof in de inhoud van Gods belofte, maar dat er door dat geloven in dat Woord ook iets geboren is in je ziel, om de Heere dan ook te volgen in datgene wat Hij beloofd en gesproken heeft? Dan heb je genoeg aan Zijn Woord, waar die weg dan ook heengaat en hoe onbekend die weg dan soms ook zal zijn. O, dat is een wonder van genade. Want echt, gemeente, als een mensenkind iets mag kennen van het spreken Gods in zijn leven, dan is dat nog niet zo gemakkelijk om de Heere onvoorwaardelijk te volgen, waar Hij dan ook heengaat. Om het nu te doen, enkel en alleen met dat Woord wat de Heere gesproken heeft, en eigenlijk niet verder te kunnen zien. Om Hem te volgen zonder verder vragen te stellen. Nee, dat viel voor Manoach ook niet mee.

Ja, hij geloofde het Woord dat de Man Gods eerder aan zijn vrouw verteld en geopenbaard had. Maar weet u wat hij gaat vragen? *Wat zal des knechtjes wijze en zijn werk zijn?* In het Hebreeuws staat er eigenlijk letterlijk: *Wat zal des knechtjes recht zijn?* Wat zal zijn voorrecht zijn? Wat zal zijn werk nu precies zijn? Manoach wil weten over dat zoontje dat zij zullen krijgen: wat zal het recht van dat zoontje zijn? Wat heeft de Heere voor hem precies besloten? Wat zal zijn werk straks zijn als hij een volwassen man geworden is? Want als hij dat weet, ja, dan weet hij ook hoe hij dat jongetje moet opvoeden. Daar had hij toch om gevraagd. Als wij even kijken naar het eerste deel van dit hoofdstuk, kunnen we dat in vers 8 vinden: *Toen bad Manoach den HEERE vuriglijk, en zeide: Och, Heere! dat de Man Gods, Dien Gij gezonden hebt, weder tot ons kome, en ons lere, wat wij dat knechtje doen zullen, dat geboren zal worden*.

Dus Manoach begeerde onderwijs over hoe ze straks met dat jongetje moesten omgaan. Eigenlijk wil hij op dit moment meer weten dan wat de Heere geopenbaard heeft aangaande de geboorte van Simson. En doet de Heere wat Manoach vraagt? Nee, de Heere verhoort dit gebed niet. Manoach krijgt alleen onderwijs wat voor nu noodzakelijk is en niet voor straks. Wat dan dat recht van die jongen zal zijn en wat zijn werk precies zal inhouden, dat is voor later. Het Nazireeërschap is voor nu voldoende. En daar moet Manoach het mee leren doen. Daarom hoort hij van de Man Gods niet meer dan zijn vrouw eerder van de Man Gods gehoord heeft.

Welke lessen liggen in dit eerste stukje, verzen 11 tot en met 14, opgesloten? De eerste les betreft de opvoeding van onze kinderen, als wij kinderen mogen hebben. Daarin moeten vader en moeder gelijk zijn. Ouders, en zeker als we nog jonge kinderen hebben in een opgroeiend gezin, moeten op één lijn liggen als het gaat om de opvoeding van onze kinderen. Daarom kreeg Manoach precies hetzelfde te horen over hoe ze met Simson moesten omgaan als zijn vrouw eerder had gehoord. Opnieuw klinken de voorschriften van het Nazireeërschap. En daar zullen ze zich allebei aan moeten houden, en Manoach zal daarin de leiding moeten nemen, want hij zal de man en vader van het gezin zijn. Zij zullen op gelijke voet moeten voortgaan, en dat ten gunste van hun zoon Simson.

Ouders in ons midden, als we elkaar nog mogen hebben en we staan nog midden in die tijd dat we onze kinderen moeten opvoeden, mogen we dat op één lijn doen met elkaar? Dat is een zegen.

Vaders en moeders worden altijd weer geroepen om samen met elkaar te spreken over hoe ze hun kinderen moeten opvoeden. Want in het gezinsleven hebben kinderen heel snel in de gaten als de mening van vader en moeder niet op één lijn ligt. Wat kunnen kinderen soms ouders tegen elkaar uitspelen? En wat ontstaat er niet dikwijls ruzie of onenigheid als er verschillen liggen bij ouders over bijvoorbeeld wat wel en niet mag in een gezin? In het kerkje binnen de kerk, zoals onze gezinnen met recht genoemd mogen worden, moet eensgezindheid zijn. Dat is een les die we ook hier mogen trekken. Manoach en zijn huisvrouw kregen allebei exact hetzelfde te horen vanuit het Woord van God, vanuit de Heere Zelf, over hoe ze straks Simson moeten opvoeden. Laten we steeds luisteren, vaders en moeders samen, naar wat de Heere ons openbaart in Zijn Woord, ook als het gaat om de opvoeding van onze kinderen.

Dan is er nog een tweede les te vinden in dit eerste stukje dat we overdenken, in dat herhaalde onderwijs dat Manoach van de Man Gods krijgt. Manoach moet leren dat de Heere bepaalt welk onderwijs op welk moment gegeven wordt. Manoach moet leren om het te doen met dat onderwijs wat de Heere op dit moment geeft. Dan moet hij daar tevreden mee zijn en niet meer begeren, geen onderwijs begeren dat pas voor de toekomst relevant is. Die begeerte moet dan ook een gebedszaak van hem worden. Ook Gods kinderen moeten leren dat de Heere altijd zoveel onderwijs geeft als Hij dat nodig acht. O, Manoach wil wel onderwijs hebben over de tijd dat Simson geboren zal zijn. Maar dat is hier helemaal nog niet aan de orde, dat is voor latere zorg. Manoach moest leren om het hier met het Woord te doen wat de Heere geopenbaard heeft, tot tweemaal toe, al lagen er nog heel veel vragen, al lagen er nog heel veel onduidelijkheden. Manoach moest nu leren de Heere te volgen en tevreden te zijn met het onderwijs dat hij nu kreeg.

Dat is ook een les voor Gods kinderen, dat ze niet doorvloeien, dat ze niet op een hoger niveau gaan spreken dan wat de Heere hen geleerd heeft, maar tevreden zijn met datgene wat de Heere tot hiertoe gesproken heeft, en Gods tijd af te wachten tot Hij met nader onderwijs komt. Nee, dat betekent niet dat je dan maar met je armen over elkaar moet zitten, want altijd blijft er een begeerte naar meerder onderwijs, en het zal ook je gebedsleven uitmaken om uit te zien naar meer onderwijs. Maar nog dan zal de Heere leren op Hem te wachten, tot Hij dat onderwijs geeft wat op dat moment weer nodig zal zijn.

Maar er is nog iets te ontdekken. Waarom gaat de Heere niet in op die vraag van Manoach over hoe het straks moet als Simson geboren zal zijn? De Heere wil nog iets veel belangrijkers aan Manoach en zijn huisvrouw gaan openbaren in dit deel van de geschiedenis. Wat dan? De Heere wil aan dit godvrezende echtpaar gaan openbaren wie Hij is, namelijk Christus. En dat doet Christus op een heel wonderlijke manier.

2. De openbaring van Christus in het offer (vers 15-20a)

Dat vinden wij in de verzen 15 tot en met 20a. Ik lees vers 15 nog een keer voor: *Toen zeide Manoach tot den Engel des HEEREN: Laat ons U toch ophouden, en een geitenbokje voor Uw aangezicht bereiden*. En in het begin van vers 20: *En het geschiedde, als de vlam van het altaar opvoer naar den hemel, zo voer de Engel des HEEREN op in de vlam des altaars*.

Als de Man Gods Zijn boodschap aan Manoach herhaald heeft, wil Manoach niet dat deze Man Gods direct weer vertrekt. Hij wil Hem heel graag bij zich houden. Daarom zegt hij: *Laat ons voor U een geitenbokje bereiden*. Het is alsof Manoach tegen deze Man Gods zegt: Laat ons U tegenhouden dat U weer weg zou gaan. Laat ons eerst een maaltijd bereiden, opdat we nog een ogenblik samen kunnen zijn. In het oude Oosten, en ook in de tijd van de Bijbel in Israël, had de maaltijd een heel belangrijke functie, namelijk om als gasten en gastheren met elkaar gemeenschap te hebben. De ontmoeting, het spreken met elkaar, het luisteren naar elkaar, de

gemeenschap met elkaar vond plaats tijdens maaltijden. Manoach wilde met het bereiden van deze maaltijd met deze Man Gods eten. Hij wilde met deze Man Gods samen zijn. Hij wilde gemeenschap met Hem hebben.

Wat kunnen we daaruit opmaken? Dat er in het hart van Manoach een grote hoogachting geboren is voor deze Persoon. Er is een hele sterke betrekking op deze Man Gods gekomen. Vandaar zijn begeerte: ik wil nog een ogenblik bij U blijven. Wilt U nog een ogenblik bij ons blijven? Zullen we dat dan doen in de weg van een maaltijd? Wat zegt die Man Gods dan tegen Manoach, als hij zo zijn begeerte heeft uitgesproken? Kijk, die Man Gods zegt: Ik ben helemaal niet gekomen om een maaltijd met u te houden. *Indien gij Mij zult ophouden, Ik zal van uw brood niet eten*. Zo zegt Hij. Weet u wat die Man Gods wel begeert? Geen maaltijd, maar een offer. Een offer voor God. Dat moet Manoach gaan bereiden. Manoach mag niet doen wat hij wil en wat hij begeert. Manoach moet luisteren naar wat die Man Gods van hem vraagt. Manoach moet Gods wil gaan uitvoeren en niet zijn wil.

Met andere woorden, gemeente, er gaat een streep door wat Manoach zo graag wil. Geen maaltijd, maar een brandoffer voor de Heere. Waarom eiste de Heere dit van Manoach? Waarom vraagt Hij dit? Omdat – en ik bedoel dat echt eerbiedig – Hij Zich aan hen wil openbaren wie Hij is. Want die Man Gods, die Engel des Heeren, is de Zoon van God. Maar dat zien Manoach en zijn huisvrouw op dit moment nog niet. O, wat een les voor Manoach, om een geitenbokje te slachten, niet voor een maaltijd. Verstaat u de les? Deze Man Gods gaf deze toen aan Manoach en zijn huisvrouw, en deze avond aan u, aan jou en aan mij. Er kan zomaar geen gemeenschap met God zijn. Er kan niet zomaar gemeenschap zijn door iets wat wij bedenken, door een maaltijd bijvoorbeeld. Er kan alleen gemeenschap met God zijn in de weg van het offer. Anders is het totaal onmogelijk. Wat is het een genade om dat te mogen leren op de school van vrije genade.

Nu moet er een brandoffer komen, wil een zondaar gemeenschap kunnen hebben met God. Waarom? Wat is het doel van het brandoffer? Dat bedoelt - al zullen straks ook de broden op het altaar gelegd worden en zal het brandoffer met een spijsoffer vermengd worden - allereerst een offerdier dat geslacht moet worden, waar bloed zal vloeien en waarbij dat offerdier helemaal zal opgaan in de vlammen. Dat is het doel van het brandoffer, om de Heere gewijd te worden. Waarom? Omdat God vertoornd is over de zonde, gemeente. En God kan geen gemeenschap met een mensenkind hebben zolang de zonden ertussen liggen. God is zo rechtvaardig dat Hij nooit zomaar over die zonden heen stapt en die zonden door de vingers ziet. Absoluut niet.

Maar nu heeft Hij het Zelf bevolen. Want God wil wel gemeenschap met een mensenkind hebben, ondanks dat Hij vertoornd is over de zonden. En waar geen mens die toorn tot stilte kan brengen, daar heeft God in Zijn oneindige wijsheid Zelf een weg uitgedacht, zodat Zijn toorn tot stilte kan komen. Dat vinden we al bij het eerste brandoffer dat we in de Bijbel tegenkomen. Wanneer was dat? Dat was toen Noach uit de ark mocht gaan na de zondvloed. U kunt dat vinden in Genesis 8. Het eerste wat Noach gaat doen, is een brandoffer offeren. God had ervoor gezorgd dat er reine dieren in de ark waren, zodat hij van de reine dieren kon nemen. U weet het, het waren niet twee, maar zeven paar. Voldoende offerdieren waren al in de ark om dat brandoffer te kunnen gaan offeren. Dan staat het er zo opmerkelijk, dat als Noach het brandoffer aansteekt en de rook omhoogstijgt naar de heme;, dat die rook een lieflijke reuk was.

Kijk, wij lezen daar zo overheen en zien niet gelijk wat daar in de grondtekst staat, omdat wij dat niet kennen. Maar in de grondtekst staat zo'n prachtig woord, wat vertaald is met 'lieflijke reuk'. Weet u wat dat woordje 'lieflijk' betekent vanuit het Hebreeuws? Rustmakende reuk. Met andere woorden, door dat brandoffer kwam God tot rust. En zo komt God door het brandoffer op

Golgotha's kruis tot rust. Wat wil dat zeggen, gemeente? Dat Gods toorn werd geblust. Dat Gods toorn tot stilte kwam door dat volmaakte offer van Zijn geliefde Zoon. Dan hoor ik als het ware in die rook van dat brandoffer, dat lieflijk is voor God, de dichter van Psalm 85 zingen: *Gij vindt in gunst, en niet in wraak, Uw lust; de hitte van Uw gramschap is geblust.*

Geblust door dat dierbare bloed van Christus, o gemeente, hebt u zo Christus leren kennen als het geslachte Lam? Hebt u door genade leren verstaan dat Hij daarom ter slachting werd geleid? O, wat een wonder is dat toch, want dan moet je sterven aan je eigen inzichten, eigen werken, aan je eigen gedachten en wegen en verlossingspogingen, om gebracht te worden bij de noodzaak van dit offer. Om op de school van de Heere te leren: zonder bloedstorting is er echt geen vergeving. Om te beleven: er is alleen ontkoming aan die welverdiende straf door die lieflijke, zalige kruisdood van de Heere Jezus Christus. Kijk, dat wilde de Heere nu aan Manoach en zijn huisvrouw openbaren.

Wat doet dat onderwijs nu met Manoach? Hij raakt helemaal van slag, hij begrijpt het helemaal niet meer. Hij dacht te maken te hebben met een man Gods, zoals eens Mozes was in het Oude Testament. Maar heel zijn gedachten worden aan het wankelen gebracht. O, wie is die Man toch in werkelijkheid, Die nu voor de tweede keer verschijnt? Hoe is Zijn Naam? De ene vraag buitelt over de andere in zijn ziel. Hij wil enerzijds vragen: *Wat is Uw Naam?* En anderzijds wil hij vragen: *Wie bent U?* Door de verwarring komt er eigenlijk uit – en dat kunnen we alleen maar in het Hebreeuws zien – *Wie is Uw Naam?* O, hij voelt het aan, hier is een Persoon Die meer is dan een man Gods. Hier is een Persoon Die meer is dan een profeet. Hier is een eerbiedwaardig Persoon. En hij voelt het in zijn ziel: die Persoon zou ik willen eren, als Hij dat woord vervuld heeft wat Hij tot ons gesproken heeft.

O, wat zien wij hier heel duidelijk hoe de Heere bezig is om Zichzelf aan Manoach en zijn huisvrouw te openbaren. Het gaat werkelijk doordringen: hier is niet zomaar een man Gods. Nee, hier is niet een man Gods, maar hier is dé Man Gods. Het is net alsof hun blik van het woordje 'man' verlegd wordt naar God Zelf. Wat een zegen als dat gebeurt in het geestelijke leven. Als de Heere Zichzelf bekend gaat maken, heel eenvoudig door het Woord, en dat het besef in je hart gaat doordringen: er is niet zomaar iemand die tot mij spreekt, het is de Heere Zelf. Dat doet de Heere dan op die wijze dat die Persoon verbonden wordt met het offer, de enige weg waarmee je voor God kan bestaan. Niets heb je meer, alles raak je kwijt, om die ene Persoon over te houden, Die Zich verbindt aan een offer.

Wat een wonder als de Heere plaats gaat maken voor Zichzelf. Ja, dat kan soms gepaard gaan met verwarringen. Dan kunnen er zomaar vragen ontstaan in je ziel, en dat je echt niet meer begrijpt waar je nou eigenlijk staat. Dat het zelfs zo ver kan gaan dat je zegt: is er eigenlijk wel iets van het geestelijke leven in mijn leven begonnen? Dan komen er vragen over wie de Heere nu werkelijk is, en wat het geestelijke leven nu echt is. Dan komen er vragen naar Zijn onderwijs, naar Zijn weg. Ja, dan komen ook de vragen naar Zijn Naam, omdat je het wel weet: juist door die Namen in de Schriften openbaart Hij wie Hij is en wat Hij doet.

Kijk, zo lag het ook bij Manoach. Daarom gaat hij aan die Man Gods vragen hoe Zijn Naam is: *Wie bent U nou toch? Openbaar het toch aan mij, wat is Uw Naam toch*. En dat gebed wordt wel verhoord. Want Christus acht het noodzakelijk om Zichzelf in één van Zijn Namen te openbaren. Welke Naam? *Wonderlijk*. Ja, dat is één van de heerlijke Namen van de Heere Jezus, toch? Is het niet Jesaja die dit geprofeteerd heeft in zijn kerstlief? Want: *Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven; en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad,*

Sterke God, Vader der Eeuwigheid, Vredevorst. Kijk, deze Man Gods is nu bezig om duidelijker te laten weten, stapje voor stapje, wie Hij is. Zijn Naam is Wonderlijk.

Als Manoach dat hoort, vraagt hij niet meer verder, maar dan wordt hij gehoorzaam. Hij gaat geen maaltijd klaarmaken, maar hij gaat het offer bereiden. We weten wel hoe dat gebeurt. Hij heeft wat brandhout opgelegd. Het bokje heeft hij geslacht. Het bloed heeft gevloeid. De druppels bloed liggen als het ware over die stenen heen, over dat hout heen. Hij neemt het vuur en steekt het bokje in brand. Ja, dus we hebben ook samen gelezen dat die Man Gods wonderlijk handelt. Hij gaat precies doen wat Zijn Naam inhoudt: Wonderlijk.

Wat gaat Hij dan doen? Nou, de schrijver van het boek Richteren heeft dat niet beschreven. Er zijn inderdaad sommige verklaarders die zeggen dat Christus Zelf het geitenbokje in brand heeft gestoken. Maar in vers 19 staat heel duidelijk dat Manoach offerde, dat Manoach heel dat offer heeft bereid en aangestoken. Maar wat is dan dat wonderlijke wat die Man Gods gaat doen? Wat is dat laatste wonderlijke wat Hij gaat doen, waardoor de ogen van Manoach en zijn huisvrouw open zullen gaan?

Je ziet het in gedachten voor je, gemeente. Als die vlammen omhoog gaan en de rook omhoog gaat van het altaar, dan gaat die Man Gods van naast het altaar op het altaar, en stijgt Hij omhoog in die vlammen en de rook. Het is net alsof er een hemelvaart plaatsvindt. Hij stijgt omhoog naar de hemel. Wonderlijk. Een Man Gods Die in de vlammen omhoog stijgt en niet verteert. Het wordt duidelijk voor Manoach en zijn huisvrouw: de Man Gods, Wiens Naam Wonderlijk is, is de Heere Zelf. Wat een wonderlijk handelen van Christus. Hij openbaart Zich hier in het offer, in het vuur van het offer.

Zeg, mag ik je eens vragen vanavond? Heb je Christus zo leren kennen op de school van vrije genade? Dan denk ik aan iemand anders die Hem zo heeft leren kennen. Ik vind hem in de Schrift. Het is de moordenaar aan het kruis. Die ontdekte ook Christus aan het kruis, Christus aan het vloekhout, Christus in de vlammen van Gods toorn, en Hij verteerde niet. O, die moordenaar was een zondaar, een goddeloze zondaar, die naar recht aan het kruis verdiend hing. En heeft het ook eerlijk gezegd: *Wij toch rechtvaardiglijk; want wij ontvangen straf, die wij verdiend hebben*.

Zou het nog goed kunnen komen? Zou er ooit nog gemeenschap kunnen komen tussen de Heere en deze moordenaar, zoals het eens was in het Paradijs voordat de mens viel in de zonde? Ja, dat waren de zielevragen die in het hart van deze moordenaar geboren werden. Maar te midden van deze nood opende de Heilige Geest de ogen van die moordenaar voor die Man Gods aan dat middelste kruis: de Koning der Joden, de beloofde Messias, de Zaligmaker van zondaren. Weet u, toen die moordenaar dat ontdekte, begon hij te smeken, begon hij te bedelen: *Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn*. Hij ontdekte Christus in het offer op Golgotha.

O, wat een zegen als je Christus zo mag leren kennen als Borg en Middelaar voor je ziel. Daarom mag het steeds klinken in de prediking van het Heilig Evangelie: *Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt*. Zie je het dan altijd direct? Nou, de een wel en de ander niet. Dat is ook Gods vrijmacht. Dat is ook Zijn wijsheid. De Heere werkt altijd weer anders dan wij denken.

3. De troost door het offer (vers 20b-23)

Wat zien we gebeuren bij Manoach en zijn huisvrouw? Als die Man Gods Zich openbaart als de Christus Die in dat vuur van het altaar omhoog gaat, ziet Manoach het nog niet direct, maar zijn vrouw wel. Wat mag die vrouw van Manoach dan doen? Dan wordt ze een middel in de handen des Heeren om haar eigen man te mogen vertroosten. Dat gaan we in de laatste verzen

overdenken, het tweede deel van vers 20 tot en met vers 23: *Als Manoach en zijn huisvrouw dat zagen, zo vielen zij op hun aangezichten ter aarde*.

Ja, toen die Man Gods in die vlammen van het offer weer naar de hemel voer, liet Hij een rijke troost achter. Die troost ervaarde de vrouw van Manoach eerder dan haar man zelf. Want wat gebeurde er? Manoach en zijn huisvrouw kunnen niet meer blijven staan. Er gaat zoveel wonderlijks van deze Man Gods uit, van Zijn handelen, dat ze op de grond vallen en diep buigen voor het aangezicht van God. Hun hart is vervuld met eerbied en diep ontzag. Hun ogen zijn geopend: dit was de Heere Zelf!

Dan zie je een onderscheid in het geestelijke leven, heel leerzaam, bij dit echtpaar. Manoach ervaart het heel anders dan zijn vrouw. Bij Manoach gaat de eerbied en het diep ontzag gepaard met vrees. Want hij zag het geheim van dat offer nog niet. Hij zag op dat moment nog niet wat zijn vrouw wel zag. Hij zag de troost in dat offer niet. Wat hij wel zag, met de ogen van het geloof – want dat had deze man wel – was dat het God was Die aan hen verscheen. En wie was Manoach tegenover die grote God? Wie was Manoach in zichzelf tegenover die heilige God? Manoach, die uit de stam van Dan kwam, leerde zichzelf kennen als een Daniet, als een tweemens, die ook dat verdorven vlees nog met zich omdroeg. Een zondaar, een goddeloze in zichzelf. Tegenover die God Die hij kende, die heilige God, zag hij zichzelf. En hij voelde: ik kan niet voor Hem bestaan.

Manoach dacht: ik moet sterven, en ik kan niet sterven. Ik kan God niet zien en leven. Ik kan God niet ontmoeten met mijn openstaande schuld. Hoort het Manoach zeggen: *Wij zullen zekerlijk sterven, omdat wij God gezien hebben*. Misschien had hij dan wel gehoopt dat die Engel des Heeren nog terugkwam. De Man Gods kon nog terugkomen om woorden van troost te spreken. Maar nee, de Man Gods verscheen niet meer aan Manoach en zijn huisvrouw. Daarmee bleef de troost voor deze man verborgen.

Zeg ik te veel als ik zeg dat die man het benauwd had, geestelijk? Anders had hij niet uitgesproken, *wij zullen zeker sterven, omdat we God gezien hebben*. Weet u waar dat nou uit opkomt? Weet u waarom hij dat zo zei? Hij zag de troost in het offer niet. En als je dan een ontmoeting met God krijgt, dan word je bevreesd. Dan word je benauwd. Dan leeft het in je hart: een ziel die zondigt die moet sterven. En als er dan geen Verlosser is, als er dan geen Redder is, verstaat u dat? Dan kun je het niet meer doen met datgene wat er eerder geweest is. Dan heb je daar de kracht niet meer uit. Er is zo'n diepe indruk van wie God is en wie je zelf bent. En dan de dood in de ogen zien: *wij zullen zekerlijk sterven, want we hebben God gezien*.

Weet je wat Manoach niet verstond? Misschien licht er nu ook iets op in je eigen hart. O, als God Zich werkelijk zou laten zien, gemeente, in wie Hij echt is, zoals Hij daar in de hemel is, dan kunnen wij dat niet verdragen. Als God Zich zou laten zien in Zijn heerlijkheid, onmiddellijk, rechtstreeks, nee gemeente, dan kunnen wij voor de Heere niet bestaan. En zeker als je jezelf zondaar voelt voor God. Daarom openbaart de Heere Zich zo ook niet. Maar de Heere openbaart Zich in het gewaad van Zijn Woord. En dan doet Hij dat altijd zo, dat zelfs een schuldverslagen zondaar die openbaring – hoe het ook gepaard gaat met vrees en hoe het ook de belijdenis uitlokt: *Wij zullen sterven, want we hebben God gezien* – dan openbaart God Zich nochtans opdat je het verdragen kan.

Dan kan het zijn dat de Heere Zich in Zijn heiligheid aan je openbaart, en dat je zelf een zondaar bent, en dat je op dat moment Christus niet ziet, en dat je bevreesd bent, maar toch niet verteerd wordt. Omdat je één ding op dat moment niet in de gaten hebt, wat wel zo is: God ziet je aan in Christus. Kijk, en dat zag Manoach nou aanvankelijk niet, maar zijn vrouw wel. Zij zag de Heere in het offer. Zij heeft door het geloof Christus gezien, Die tussen God en haar en haar man in stond. Dat offer van die Man Gods, waar die Engel des Heeren in omhoog ging, lag als het ware tussen

God en hen in. En zij zag het, maar hij nog niet. Zij zag niet alleen dat God rechtvaardig is, maar ook barmhartig. Zij zag dat God door recht een God van verlossing en genade is. Dat is voor die vrouw een grote troost geweest. Dat maakte de verschijning van de Heere nog rijker. Dat maakt het wonder dat ze straks een kind zullen krijgen nog groter.

Maar weet je wat ze ook voelde? En daar gaan wij mee afsluiten vanavond. Dat haar man dat nog niet zag. Ze mag het voelen in haar hart: nu mag ik mijn eigen man gaan onderwijzen. Wat is dat een rijk huwelijksleven. Als man en vrouw beiden de Heere vrezen, en zo met elkaar om mogen gaan. Als de een de ander op geestelijke wijze tot een hand en een voet mag zijn, al heeft de een meer geleerd dan de ander. Vrouwen in ons midden, die uw mannen nog mogen hebben: Gods Woord is duidelijk als het gaat over de plaats van de vrouw in de gemeente Gods. Nee, het bijzondere ambt is niet voor vrouwen weggelegd. Maar dat neemt niet weg dat vrouwen een grote, zeer grote plaats kunnen innemen in de gemeente Gods. Denk maar aan Deborah, die een moeder in Israël was. Denk aan Anna die een profetes was.

Zo mag hier die vrouw van Manoach een predikster worden van Christus voor haar eigen man. Dan mag ze hem gaan onderwijzen. Dan mag ze hem gaan vertroosten. En dan komt ze met drie argumenten. Ze mag iets aan hem tonen wat er nu gebeurd is. Ze mag teruggrijpen op hetgeen in het verleden gebeurd is. En ze wijst op wat er in de toekomst gaat gebeuren.

Wat mag ze allereerst aan haar man voorhouden? Ze zegt: Manoach, nou denk je dat wij sterven moeten omdat we God gezien hebben? Maar dat zal niet gebeuren, man, want dat offer is door God aangenomen. Man, en daarom vrees niet, wij zullen niet sterven. Want ik heb het gezien in dat offer. God is tevreden met het brandoffer dat straks in de toekomst door Christus zal worden gebracht. Daarom wees niet bang, wees niet bevreesd, Manoach. God heeft ons aangezien in het offer. Wat is dat een troost als de Heere daar Zijn kerk mee gaat vertroosten. Er kunnen inderdaad van die momenten zijn dat de Heere in een klein ogenblik iets van Zijn toorn doet ervaren, dat je bang bent dat je moet sterven, dat je zelf eeuwig de straf moet betalen. Maar de Heere straft Zijn kerk nooit voor de tweede keer. En wat een wonder als Hij dan gaat wijzen op dat volkomen offer Golgotha, waarin Hij je aanziet. Dat is de eerste vertroosting.

Dan het tweede. Ze grijpt terug naar het verleden. Want ze kent het geestelijke leven van haar man. En ze zegt: Manoach, ik ben er getuige van geweest hoe je zo indringend gebeden hebt of die Man Gods nog een keer wilde komen. De Heere heeft je verhoord toen je als een ellendige riep. En heeft de Heere in die verhoring nou niet laten weten dat Hij je aangenomen heeft? Is die verhoring uit het verleden en dat onderwijs uit het verleden nou niet een bewijs, mijn lieve man, dat je genade gevonden hebt in Zijn ogen? Denk je nu echt dat de Heere daarop terug zal komen, dat Hij dat alsnog zal intrekken? Denk je nou echt dat Hij op Zijn besluit alsnog zal terugkomen? Nee, Manoach, dan zou de Heere dat alles ons niet getoond hebben. O lieve man, luister eens: wat Hij gesproken heeft, wat Hij eenmaal gesproken heeft, blijft vast en onverbroken. Hij zal doen hetgeen Hem behaagt.

Wat een wonder als te midden van de duisternissen, te midden van de strijd, als je het niet meer kan bekijken, als je zoveel vrees hebt, ook voor de dood, de Heere op Zijn eigen werk terugkomt en zegt: Maar zondaar, zondares, uitziende, heilbegerig mensenkind, kijk eens terug. Is het dan echt niet van Mij geweest wat Ik gedaan heb? Is het dan echt allemaal leugen en bedrog geweest? Nee toch, ben Ik dan een man die liegen zal? Absoluut niet. En dan wil de Heere het geloven in de beoefening geven. Toch, toch was het waar, wat Hij eerder geschonken heeft.

En dan nog één ding. Die vrouw mag ook in de toekomst kijken. Dan mag ze aan haar man wijzen op die belofte. Lieve man, de Heere heeft toch beloofd dat er een kind gaat komen? En echt waar,

dat zal de Heere waarmaken. Hij heeft het gezegd en je zult het zien. Je zult je kind zien. Je zult niet sterven. Zo sterk was het geloof bij deze vrouw. En vanuit dat geloofsleven mag ze haar man vertroosten. Nee, Manoach, je zult niet sterven, al ben je er duizend keer bang voor. Maar de Heere heeft dat beloofd en wat Hij belooft, zal Hij doen. Je zult je zoon zien.

Zo zal een zondaar die wederom geboren is en uitziet naar Gods genade niet sterven voordat de belofte wordt vervuld. De ziel die Hij gaat zalig maken, laat Hij niet sterven voordat Christus in de ziel geboren is. Op Zijn tijd en op Zijn wijze zal de Christus komen. En Hij zal Zich aan je openbaren. En Hij zal je de rijke troost op grond van Zijn offer doen beleven: *De schuld Uws volks hebt G' uit Uw boek gedaan; ook ziet Gij geen van hunne zonden aan*.

Amen